

PARLAMENTUL EUROPEAN

2004

2009

Document de ședință

A6-0409/2008

15.10.2008

RAPORT

referitor la viitorul sistemelor de asigurare socială și de pensii: finanțarea lor și
tendența de individualizare
(2007/2290(INI))

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

Raportoare: Gabriele Stauner

Raportoare pentru aviz (*):

Astrid Lulling, Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen

(*): Procedura comisiilor asociate – articolul 47 din Regulamentul de
procedură

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	16
AVIZ AL COMISIEI PENTRU DREPTURILE FEMEII ȘI EGALITATEA ÎN GEN	21
AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI ECONOMICE ȘI MONETARE.....	25
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE	28

(*) Procedura comisiilor asociate – articolul 47 din Regulamentul de procedură

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la viitorul sistemelor de asigurare socială și de pensii: finanțarea lor și tendința de individualizare (2007/2290(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Comunicarea Comisiei privind viabilitatea pe termen lung a finanțelor publice în UE (COM(2006)0574),
- având în vedere articolul 99 din Tratatul privind Uniunea Europeană,
- având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 141 din acesta,
- având în vedere hotărârile Curții de Justiție a Comunităților Europene, în special hotărârea pronunțată de Curte la 17 mai 1990 la cauza *Douglas Harvey Barber c. Guardian Royal Exchange Assurance Group*¹,
- având în vedere Convenția obligatorie din punct de vedere juridic, privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW), adoptată în 1979 de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, în special articolul 11 alineatul (1) literele (d) și (e) și articolul 11 alineatul (2) litera (c),
- având în vedere comunicarea Comisiei din 1 martie 2006 referitoare la o foaie de parcurs privind egalitatea între femei și bărbați, 2006-2010 (COM(2006)0092),
- având în vedere concluziile președinției Consiliului European de la Bruxelles din 13 și 14 martie 2008,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 17 octombrie 2007 privind modernizarea sistemului de protecție socială în vederea consolidării justiției sociale și coeziunii economice: promovarea incluziunii active a persoanelor celor mai îndepărtate de piața forței de muncă (COM(2007)0620),
- având în vedere Convenția Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind standardele minime de securitate socială din 1952,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 11 aprilie 2008 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului, în ceea ce privește sistemele suplimentare de pensii la nivel de întreprindere sau grup de întreprinderi existente în afara sistemelor naționale obligatorii de asigurări sociale (SEC(2008)0475),
- având în vedere recomandările partenerilor sociali europeni din cadrul raportului din 18 octombrie 2007, intitulat „Principalele provocări cu care se confruntă piețele europene ale

¹ Cauza C-262/88, CJCE [1990], p. I-1889.

muncii: analiză comună efectuată de partenerii sociali europeni”,

- având în vedere Cartea verde a Comisiei privind modernizarea dreptului muncii pentru a face față provocărilor secolului XXI (COM(2006)0708) și rezoluția Parlamentului din 11 iulie 2007 cu privire la aceasta¹,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 26 februarie 2007 intitulată „Analiza realității sociale - Raport intermediar pentru Consiliul de primăvară 2007” (COM(2007)0063) și Rezoluția Parlamentului din 15 noiembrie 2007 privind bilanțul realității sociale²,
- având în vedere comunicarea Comisiei din 10 mai 2007 privind promovarea solidarității dintre generații (COM(2007)0244) și Rezoluția Parlamentului din 30 ianuarie 2008 privind viitorul demografic al Europei³,
- având în vedere articolul 45 din Regulamentul său de procedură,
- având în vedere raportul Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale și avizul Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen, precum și cel al Comisiei pentru afaceri economice și monetare (A6-0409/2008),

A. Întrucât sistemul de asigurări sociale

- este instituit, reglementat, administrat și finanțat (în general parțial) de către stat, dar și în mod colectiv, prin intermediul impozitelor sau cotizațiilor plătite de către persoanele asigurate, iar statul are responsabilitatea publică de a satisface nevoile cetățenilor săi în materie de asigurări sociale;
- se caracterizează prin responsabilitate și asigurarea unui nivel de bază corespunzător de securitate pentru toți;
- se bazează pe principiul solidarității;
- acoperă nouă domenii ale Convenției Organizației Internaționale a Muncii, menționată mai sus;
- vizează asigurarea unei securități fundamentale în domeniul ocupării forței de muncă (asigurarea împotriva șomajului), al veniturilor (plata pensiilor) și al capacității de obținere a unor venituri (asigurarea de sănătate);

B. Întrucât se așteaptă o ușoară creștere a populației totale a UE până în 2025, iar după anul 2025 o scădere ușoară a acesteia, urmând ca până în anul 2050 populația să fie puțin mai scăzută și semnificativ îmbătrânită;

C. Întrucât, dacă imigrarea se menține la nivelul din prezent, forța de muncă va scădea de la

¹ Texte adoptate, P6_TA(2007)0339.

² Texte adoptate, P6_TA(2007)0541.

³ Texte adoptate, P6_TA(2008)0066.

227 de milioane de persoane în 2005 până la 183 de milioane în 2050, rata de ocupare a forței de muncă va atinge nivelul de 70% în 2020, în principal datorită ratei mai ridicate de ocupare a femeilor, numărul total de persoane încadrate în muncă va crește cu 20 de milioane până în 2017, dar apoi se va micșora cu 30 de milioane până în 2050, iar raportul estimat al persoanelor de peste 65 de ani față de persoanele de vârstă activă se va mări de la 1:4 în 2005 până la 1:2 în 2050;

- D. întrucât o creștere generală a vârstei de pensionare, bazată pe tendința generală a creșterii speranței de viață, ia insuficient în calcul faptul că există încă numeroase ramuri industriale în care speranța de viață a lucrătorilor este semnificativ mai redusă;
- E. întrucât partenerii sociali în general, și în special în acele ramuri industriale în care lucrătorii au o speranță de viață mai mică decât speranța de viață medie, au o responsabilitate serioasă cu privire la aflul și refluxul de lucrători și pot constitui sprijinul principal în asigurarea unei politici de personal eficiente care acordă vârstei importanța cuvenită;
- F. întrucât, datorită scăderii ratei șomajului, cheltuielile consacrate ajutorului de șomaj vor scădea cu un procent de aproximativ 0,6 % din PIB până în 2050, o scădere foarte modestă și care nu va compensa majorarea cheltuielilor din alte sectoare;
- G. întrucât UE cheltuiește 27,2% din PIB pentru protecția socială (2008), cea mai mare parte a acestor cheltuieli fiind alocată prestațiilor pentru limită de vârstă și pensiilor (46%);
- H. întrucât conceptul de asigurare socială nu ar trebui considerat doar din punctul de vedere al raportului costuri-beneficii, ci mai degrabă ca un contract social, ce prevede drepturi și obligații atât pentru stat, cât și pentru cetățeni, acestea trebuind să fie considerate și abordate ca atare; și întrucât aspectul bugetar al asigurărilor sociale nu poate fi subminat în niciun caz;
- I. întrucât se așteaptă ca îmbătrânirea populației să conducă la creșterea cheltuielilor publice în majoritatea statelor membre până în 2050, în special pentru pensii, asistență medicală și îngrijire pe termen lung, în cazul în care politicile actuale sunt aplicate în continuare, cea mai mare creștere înregistrându-se între 2020 și 2040;
- J. întrucât obiectivele Strategiei de la Lisabona în materie de angajare a femeilor, a tinerilor și a persoanelor în vârstă, precum și obiectivele de la Barcelona în materie de servicii de îngrijire a copiilor sunt esențiale pentru viabilitatea sistemelor de pensii;
- K. întrucât Obiectivele ONU de dezvoltare ale mileniului din 2000, în special obiectivul 3, presupun egalitatea de gen;
- L. întrucât, în general, cariera femeilor are tendința de a fi mai fragmentată și cu o evoluție salarială mai lentă, în timp ce bărbații tind să aibă un parcurs profesional mai puțin fragmentat, cu o evoluție salarială mai constantă, ceea ce presupune o discrepantă între cotizațiile lor la sistemul de pensii și un risc crescut de sărăcie pentru femei, care, în plus, reprezintă un risc pe termen lung, dată fiind speranța de viață mai lungă a acestora,

Preocupări generale

1. îndeamnă statele membre ca, în lumina strategiei de la Lisabona și a nevoii de a acoperi riscurile sociale, de a asigura durabilitatea sistemelor de asigurări sociale și de pensii și de a menține elementele esențiale ale modelelor sociale europene, să avanseze mai mult pe calea echilibrării cheltuielilor sociale și activării sociale și, în plus, să atragă și să mențină mai multe persoane în locuri de muncă de calitate, sigure și cu asigurări sociale obligatorii, promovând creșterea, crearea de locuri de muncă și accesul la câmpul muncii pe baza unei mai mari transparențe a pieței, să modernizeze sistemele de protecție socială (de exemplu printr-o mai accentuată diferențiere a formulelor pentru beneficii și a mecanismelor de finanțare) și să sporească investițiile în capitalul uman prin promovarea cercetării și dezvoltării, precum și a inovării și prin intermediul unei educații și al unei formări profesionale de mai bună calitate, în contextul formării continue accesibile tuturor;
2. invită Comisia să urmărească îndeaproape reformele din sistemul de asigurări sociale și de pensii din statele membre, comparând impactul pe care acestea l-au avut până în prezent asupra ocupării forței de muncă în rândul femeilor și punând accentul pe cele mai bune practici la care s-a ajuns, în special în ceea ce privește reducerea discriminării pe criterii de gen în materie de remunerare și reconcilierea responsabilităților profesionale și familiale;
3. subliniază faptul că sursele de creștere economică se vor modifica, ca urmare a schimbărilor demografice și că productivitatea muncii și inovarea tehnologică sporite vor deveni surse ale creșterii economice; recunoaște faptul că, pentru a menține un nivel mai înalt de productivitate, va trebui să se investească mai mult în cercetare și dezvoltare, precum și în metode mai bune de gestionare, acordându-se prioritate deosebită sinergiei dintre inovațiile tehnologice și sociale;
4. subliniază, în contextul actualelor tendințe demografice, economice și sociale și al prevenirii conflictelor între generații și între grupuri sociale, importanța identificării unor noi metode pentru distribuirea eficientă și echitabilă a costurilor și beneficiilor între o populație activă din punct de vedere economic tot mai redusă și o populație inactivă din punct de vedere economic tot mai numeroasă: la nivel european și național, obiectivul ar trebui să fie menținerea echilibrului dintre viabilitatea economică a sistemelor de asigurări sociale și de pensii, pe de o parte, și acoperirea riscurilor sociale, pe de altă parte;
5. își reiterează convingerea potrivit căreia pentru a promova un sistem de protecție socială viabil din punct de vedere economic, dreptul comunitar al muncii ar trebui să consolideze contractele de muncă cu durată nedeterminată ca formă dominantă de încadrare în muncă, în cadrul cărora se oferă protecție socială și a sănătății adecvată și se asigură respectarea drepturilor fundamentale; recunoaște, totuși, că trebuie protejate și drepturile celor care au alte tipuri de încadrare în muncă, inclusiv dreptul la o pensie care să le permită pensionarilor să aibă o viață decentă;
6. reamintește faptul că esența modelelor sociale europene este principiul solidarității între generații și categorii sociale și că acestea sunt finanțate în principal prin câștigurile de natură salarială, cum ar fi contribuțiile angajaților și angajatorilor și impozitarea salariilor; cu toate acestea, subliniază faptul că îmbătrânirea populației va reprezenta o presiune importantă asupra forței de muncă active și că găsirea unor soluții la problema

schimbărilor demografice ar trebui să reprezinte o prioritate politică; subliniază faptul că, în caz contrar, schimbările demografice ar putea pune în pericol principiul solidarității și, drept consecință, modelele sociale europene; subliniază, prin urmare, și importanța deosebită a consolidării principiului solidarității, incluzând o compensare financiară echitabilă;

7. reamintește că, în temeiul articolului 141 din Tratatul CE, pot fi adoptate măsuri pozitive pentru a atinge obiectivul egalității salariale și că jurisprudența comunitară consideră cotizațiile la sistemul de asigurări sociale drept un element salarial;
8. observă că, drept urmare a evoluției demografice, se estimează că până în 2030 raportul persoanelor active față de cele inactive va fi de 2:1; invită Comisia și statele membre să elaboreze politici pentru a asigura faptul că persoanele care prestează servicii de îngrijire, dintre care multe sunt obligate să se retragă de pe piața muncii din cauza responsabilităților de îngrijire, nu sunt afectate negativ de nesiguranța pensiei;
9. reamintește faptul că tendința către individualizare contribuie la modernizarea celui de-al doilea și celui de-al treilea pilon, fără a pune sub semnul întrebării primul pilon al sistemelor de asigurări sociale; acest lucru permite persoanelor, în special femeilor și altor grupuri vulnerabile, să beneficieze de o mai mare libertate de alegere și astfel să devină mai independente și să poată acumula propriile lor drepturi de pensie suplimentare;
10. solicită Comisiei să intensifice cercetările și studiile referitoare la impactul individualizării drepturilor sociale asupra egalității de tratament a femeilor și bărbaților;
11. consideră că egalitatea dintre bărbați și femei trebuie să figureze printre obiectivele reformelor sistemelor de asigurări sociale și de pensii, dar subliniază că inegalitățile din domeniu sunt, în special, inegalități indirecte, care sunt o consecință a disparităților care persistă pe piața muncii la nivelul salariilor, al perspectivelor în carieră, și al distribuirii inegale a responsabilităților familiale și domestice, și care, prin urmare, nu pot fi remediate decât prin luarea unor măsuri mai globale;
12. invită Comisia și statele membre să sporească gradul de sensibilizare a adulților (tineri) cu privire la importanța acumulării din timp a drepturilor de pensie;

Forța de muncă

13. consideră că o forță de muncă aflată în scădere va determina, dacă situația continuă, o scădere a numărului total de ore lucrate; consideră că, pentru a inversa această tendință, ar putea fi luate măsuri pentru reducerea ratei șomajului și sporirea ratei de angajare (în combinație cu formarea și recalificarea), inclusiv pentru persoane cu un ridicat potențial de muncă, precum persoanele cu handicap, femeile și persoanele în vârstă; subliniază nevoia de a permite pensionarea flexibilă din proprie inițiativă, de a modifica organizarea modalităților de lucru și de a utiliza în mod inteligent noile tehnologii; subliniază faptul că este, de asemenea, necesară îmbunătățirea serviciilor de asistență și a serviciilor din domeniul îngrijirii copiilor și a persoanelor dependente, în lumina reducerii numărului persoanelor care lucrează cu fracțiuni de normă pe bază de voluntariat;
14. reamintește că ratele mai ridicate de ocupare a forței de muncă depind în mare măsură de

necesitatea de a asigura faptul că toate grupurile sociale – în mod deosebit cele excluse de pe piața forței de muncă – sunt active; subliniază, prin urmare, nevoia de a combate discriminarea de pe piața forței de muncă și de a oferi locuri de muncă persoanelor inactive din cadrul forței de muncă; subliniază, în continuare, nevoia de a oferi amenajări corespunzătoare pentru a facilita angajarea persoanelor cu handicap și a celor cu probleme grave de sănătate, precum și de a garanta faptul că persoanele cu handicap și persoanele care suferă de boli psihice au acces la câmpul muncii;

15. insistă, prin urmare, asupra necesității unor politici active de ocupare a forței de muncă pentru femei, tineri și persoane în vârstă, pentru a valoriza în mod corespunzător forța de muncă și posibilitatea creării unor întreprinderi, precum și pentru a asigura, printre altele, pe baza cotizațiilor la sistemele de pensii, dreptul pensionarilor la o pensie decentă;
16. subliniază necesitatea de a lua în discuție la nivel național majorarea vârstei legale de pensionare; consideră necesar ca, independent de diferențele privind vârsta legală de pensionare din statele membre, lucrătorii să fie încurajați să rămână în câmpul muncii din proprie inițiativă și atât timp cât condițiile permit acest lucru, până la împlinirea vârstei de pensionare sau până mai târziu;
17. invită partenerii sociali, printre altele pe baza experienței acumulate în sectoare diverse, să negocieze măsuri sectoriale special create cu privire la lucrătorii în vârstă în general, și o politică de personal care acordă vârstei importanța cuvenită, în special;
18. invită statele membre să creeze stimulente financiare și sociale, care să încurajeze lucrătorii să continue să lucreze din proprie inițiativă și după atingerea vârstei legale de pensionare;
19. invită statele membre să urmărească o politică activă în vederea ameliorării perspectivelor în ceea ce privește condițiile de muncă în siguranță, astfel încât să se reducă riscurile în anumite profesii și să se evite pensionarea anticipată a unui procent ridicat de lucrători calificați;
20. reamintește că orice politică de migrație economică proactivă, care se adresează în special potențialilor migranți de vârstă activă și care oferă proceduri accelerate de imigrare solicitanților cu înaltă calificare ar trebui să fie completată de o integrare mai bună a migranților pe piața forței de muncă și în societate în ansamblul său; subliniază faptul că eforturile sporite de a intensifica imigrarea pot duce la un export de inteligență în țările de origine, ceea ce ar putea avea un impact negativ asupra dezvoltării economice și sociale a acestor țări și ar putea determina un nou val de migrație necontrolată;
21. recunoaște faptul că „irosirea inteligenței” poate fi, de asemenea, o problemă, atât pentru economie în general, cât și pentru persoanele în cauză, în cazul în care lucrători migranți calificați sunt folosiți pentru a acoperi lipsa lucrătorilor mai puțin calificați; subliniază nevoia ca lucrătorii migranți să beneficieze de contribuțiile lor la sistemele de pensii;
22. solicită Comisiei să ia măsurile necesare pentru a garanta că cetățenii UE care lucrează și au domiciliul într-un stat membru gazdă nu își pierd, parțial sau total, drepturile de asigurare socială;

23. consideră că impactul pe termen lung al imigrării asupra îmbătrânirii populației este incert, întrucât acesta depinde de comportamentul fluxurilor de migrare, de reîntregirea familiei și de rata natalității în rândul migranților; consideră că imigranții pot contribui la un echilibru mai bun al sistemelor de asigurare socială dacă sunt angajați în condiții legale, contribui astfel la finanțarea acestora;

Pensiile

24. atrage atenția asupra discriminării existente împotriva tuturor categoriilor vulnerabile în ceea ce privește accesul la piața forței de muncă și condițiile aferente acesteia, în special împotriva celor care au locuri de muncă unde contribuțiile la sistemul de asigurări sociale nu sunt obligatorii, ceea ce duce la rate mai scăzute de ocupare a forței de muncă și la salarii mai scăzute, reducând astfel șansele acestor categorii de a acumula fonduri adecvate pentru pensii; insistă asupra necesității de a asigura șanse egale pentru toți, asigurând astfel rate mai ridicate de ocupare a forței de muncă, egalitate salarială și drepturi de pensie adecvate;

25. recunoaște faptul că sistemele publice de pensii consolidează solidaritatea socială și intră în responsabilitatea statelor membre, iar protejarea acestor sisteme ar trebui să reprezinte o prioritate politică; consideră că o utilizare mai mare a alternativelor la pensiile finanțate de stat, cum sunt sistemele suplimentare, ar putea fi o soluție viabilă; subliniază faptul că pensiile private ar putea include sisteme de pensii ocupaționale suplimentare oferite de angajatori sau de alte organizații și asociații colective, precum și pensii suplimentare individuale bazate pe economii; subliniază faptul că existența pensiilor private ar spori nevoia de reglementări adecvate ale fondurilor private de pensii, de transferabilitate a acestui tip de pensii, precum și de promovare și modernizare continuă (inclusiv o mai mare flexibilitate) a acestor alternative; în acest cadru, consideră că ar trebui luat în calcul riscul ca femeile, în contextul sistemului public de pensii existent, să piardă acoperirea de asigurare dacă sistemul actual ar fi înlocuit de sisteme private, dar și că acest risc poate fi redus prin creditarea cu drepturi de pensie a concediului de maternitate, concediului de creștere a copilului și a perioadelor de întrerupere a lucrului din motive personale;

26. invită statele membre să ia în considerare în mod serios nevoia de a restructura sistemele tradiționale de pensii, care se bazează pe evaluări ale riscurilor sistematice și pe estimarea unui parcurs tipic, standard de viață și să adapteze sistemul de asigurări sociale, aliniindu-l la reformele sistemului de pensii, având în vedere faptul că parcursul de viață standard estimat se modifică rapid și că așa-numitele „biografii fragmentate” vor deveni din ce în ce mai răspândite; acest lucru ar putea genera un nou risc social, al sporirii imprevizibilității pentru mulți indivizi și pentru categoriile vulnerabile în special, mai ales pentru imigranți, pentru lucrătorii cu o calificare redusă, pentru părinții singuri și pentru cei cu alte responsabilități de îngrijire; accentuează faptul că aceasta poate duce la ieșirea timpurie de pe piața muncii sau la participarea redusă pe piața muncii; subliniază faptul că pentru a avea o piață flexibilă a forței de muncă, este necesară și o transformare a sistemelor de pensii;

27. ia act de faptul că un sistem durabil de pensii trebuie să se adapteze la provocările demografice și economice și subliniază că – cu condiția existenței unei largi disponibilități – o structură bazată pe trei piloni reprezintă o opțiune echilibrată; sugerează ca pensiile

legale (primul pilon) să fie însoțite de sistemele de pensii ocupaționale finanțate colectiv (al doilea pilon) și de produse suplimentare individuale din al treilea pilon; subliniază valoarea sistemelor de pensii care combină solidaritatea cu o rentabilitate deseori ridicată ca urmare a unor strategii de investiții de anvergură, pe termen lung și prudente, dar profitabile; invită Comisia să își asume pregătirea unui cadru de reglementare și de supraveghere adecvat și fezabil pentru produsele paneuropene de pensii; subliniază că o piață internă a pensiilor profesionale și din al treilea pilon ar permite cetățenilor să beneficieze de drepturi transferabile la pensii ocupaționale, ar stimula concurența și ar reduce costul economiilor pentru pensie;

28. observă faptul că mai ales femeile sunt cele care au grijă de copii, precum și de membrii în vârstă, bolnavi sau cu handicap ai familiei, în mod voluntar sau involuntar, sub presiunea atitudinilor culturale și a normelor sociale sau a calității precare a facilităților de îngrijire a copiilor și a altor facilități de îngrijire (structuri de îngrijire pe termen lung) sau a lipsei acestora și au, de aceea, mai multe întreruperi în cariera profesională; subliniază nevoia de a compensa femeile și persoanele care acordă îngrijire și de a le oferi alternative reale în ceea ce privește maternitatea, precum și responsabilitățile de îngrijire, eliminând riscul posibilelor dezavantaje financiare sau al efectelor negative asupra evoluției în carieră; salută acțiunile întreprinse de statele membre pentru a preveni și a compensa această situație, de exemplu prin includerea perioadei de îngrijire a copiilor și a familiei în calcularea asigurării legale de pensie;
29. invită statele membre, partenerii sociali și reprezentanții organizațiilor de femei să acorde în continuare o atenție deosebită efectelor posibile sau reale ale reformelor sistemelor de pensii asupra egalității dintre bărbați și femei și să se asigure că, în caz de nevoie, sunt luate măsuri de rectificare pentru a garanta egalitatea de tratament;
30. solicită Comisiei și statelor membre să ia de urgență măsuri prin care să interzică discriminarea directă în cadrul sistemelor de pensii ocupaționale, inclusiv practica conform căreia nivelul plăților și al cotizațiilor se bazează pe factori actuariali care diferă în funcție de gen;
31. reamintește rezoluția sa din 21 februarie 1997 privind situația soților care ajută lucrători independenți¹ în care solicita, printre altele, măsuri care să garanteze o afiliere individuală obligatorie a soțului însoțitor la un sistem de asigurare de pensie;
32. reamintește rezoluția sa din 12 martie 2008 privind situația femeilor din zonele rurale ale UE², invitând încă o dată Comisia să prezinte o versiune revizuită a Directivei 86/613/CEE din 11 decembrie 1986 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară activități independente, inclusiv agricole, precum și protecția maternității³, până la sfârșitul anului 2008, care să prevadă drepturi sociale și de pensie independente pentru femeile care ajută în exploatațiile agricole;
33. reamintește rezoluția sa din 11 iulie 2007 privind politica serviciilor financiare (2005-

¹ JO C 85, 17.3.1997, p. 186.

² Texte adoptate, P6_TA(2008)0094.

³ JO L 359, 19.12.1986, p. 56.

2010)¹ și subliniază importanța dezvoltării unei piețe europene transparente și flexibile a asigurărilor sociale și a pensiilor, prin reducerea barierelor fiscale și a obstacolelor în calea transferabilității drepturilor de pensie dintr-un stat membru în altul; consideră că crearea unei piețe interne a pensiilor necesită un cadru european de reglementare a produselor de pensii;

34. îndeamnă Comisia să revizuiască de urgență Directiva 2003/41/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 iunie 2003 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale², pentru a asigura instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale un sistem adecvat și solid de solvabilitate, pe baza consilierii oferite de Comitetul european al controlorilor de asigurări și de pensii ocupaționale și a unei evaluări de impact detaliate, examinând problemele legate de asigurarea unor condiții echitabile de concurență generate de diferențele de calcul și cele dintre prezumțiile utilizate pentru măsurarea obligațiilor; subliniază faptul că un astfel de sistem ar putea fi bazat pe extinderea anumitor aspecte ale Propunerii modificate de directivă a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2008 privind inițierea și exercitarea activității de asigurare și reasigurare (Solvabilitate II)³ la fondurile de pensii, ținând seama de particularitățile instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale, cum ar fi faptul că sistemele de pensii pe care le gestionează sunt sisteme pe termen lung, precum și tipul de acoperire a riscurilor sau de garanții oferit de fondurile de pensii; consideră că un astfel de sistem special de solvabilitate ar genera stabilitate financiară și ar preveni arbitrajul în reglementare;
35. reamintește că Curtea de Justiție s-a pronunțat împotriva obstacolelor în calea scutiilor de impozite pentru contribuțiile transfrontaliere la sisteme de pensii; subliniază faptul că facilitățile fiscale constituie cele mai bune stimulente pentru economiile pe termen lung și că s-ar putea să fie nevoie de o armonizare mai accentuată pentru a elimina toate obstacolele din calea contribuțiilor transfrontaliere la sisteme de pensii;
36. constată tendința actuală de tranziție de la sisteme de pensii cu beneficii definite către sisteme de pensii cu contribuții definite și este preocupat de scăderea contribuțiilor angajatorilor, care însoțește în mod evident această tendință; subliniază nevoia unor niveluri consolidate de participare și contribuții ale angajaților la sistemele actuale de pensii, pentru a asigura cetățenilor un venit adecvat la pensie și subliniază nevoia unor contribuții adecvate constante din partea angajatorilor, în special în sistemele de pensii cu contribuții definite; este preocupat de faptul că revizuirea prevăzută a Standardului internațional de contabilitate (IAS) 19 referitor la beneficiile angajaților, în ceea ce privește, de exemplu, posibila eliminare a metodei de tip „coridor”, ar putea aduce schimbări importante sistemelor de pensii, care trebuie evaluate cu minuțiozitate, în special în legătură cu eventualele efecte negative asupra atractivității regimurilor cu beneficii definite;
37. constată că pentru asigurarea unor condiții decente de viață pentru persoanele cu handicap și pentru evitarea „capcanei alocațiilor” este necesară compensarea costurilor suplimentare

¹ Texte adoptate, P6_TA(2007)0338.

² JO L 235, 23.09.2003, p.10.

³ COM(2008)119

pe care le implică handicapul și coordonarea lor cu sistemele de pensii și cu politicile de integrare socială;

Viabilitatea financiară

38. subliniază necesitatea menținerii, de către statele membre, a unor niveluri adecvate de finanțare pentru sistemele de asigurări sociale și de pensii, necesitatea găsirii unor baze de impozitare alternative și fiabile în contextul intensificării concurenței cauzate de globalizare; subliniază importanța reducerii dependenței de impozitarea salariilor, pentru a spori competitivitatea economiilor statelor membre și pentru a oferi mai multe stimulente pentru muncă; recunoaște complexitatea pe care o presupune orientarea către o impozitare preponderentă a capitalului, având în vedere baza de impozitare mai mică în cazul impozitului pe capital și mobilitatea mai puternică a capitalului; propune să fie luată în calcul orientarea către noi metode de impozitare și/sau alte opțiuni pentru a spori viabilitatea financiară a cheltuielilor sociale, fapt care ar reduce presiunea fiscală pentru populația cu venituri mai reduse; susține faptul că contribuțiile angajatorilor la sistemele de asigurări sociale reprezintă o investiție, întrucât acestea generează o productivitate sporită, acesta fiind unul dintre motivele pentru care țările care au cheltuieli sociale ridicate sunt și cele mai competitive;
39. subliniază faptul că statele membre trebuie să se concentreze asupra obiectivelor pe termen mediu și lung ale Pactul de stabilitate și dezvoltare (PSD) și să asigure durabilitatea finanțelor publice pentru a face față presiunii crescânde a unei populații în curs de îmbătrânire; ia notă de faptul că Consiliul informal al miniștrilor economiei și finanțelor care a avut loc la Brdo la 5 aprilie 2008 a convenit asupra faptului că, în ceea ce privește cheltuielile sociale, accentul ar trebui pus pe realizări și rezultate, și nu pe volumul cheltuielilor; recomandă Consiliului să reflecteze la noi îmbunătățiri ale PSD, permițând, de exemplu, ca investițiile pe termen mai lung să fie contabilizate pe o perioadă mai lungă de timp;
40. subliniază că statele membre ar trebui să-și conceapă politicile financiare în mod durabil printr-o partajare justă a sarcinii fiscale între angajați, consumatori, întreprinderi și veniturile din capital și între generații;
41. consideră că reglementarea ar trebui să aibă ca scop asigurarea solvabilității și protejării schemelor de pensii ocupaționale, nu în ultimul rând în cazul preluării companiei sau al altor schimbări semnificative în rândul acționariatului sau al conducerii;
42. invită statele membre să creeze în fiecare an în cadrul legii bugetului un fond pentru plata viitoarelor pensii;
43. subliniază necesitatea de a lua în discuție o tranziție treptată de la sisteme de asigurări sociale bazate pe repartizare la sisteme capitalizate;

Asistența medicală și îngrijirea pe termen lung

44. își exprimă convingerea că măsurile de îmbunătățire a sănătății implică nevoia de investiții, care poate contribui la reducerea costurilor în contextul îmbătrânirii populației și consolida finanțele publice; insistă asupra importanței păstrării valorilor și principiilor

care stau la baza tuturor sistemelor de sănătate din UE, printre care se numără acoperirea universală, solidaritatea în finanțare, accesul egal și furnizarea de asistență medicală de înaltă calitate, în pofida necesității de a consuma în mod rațional resursele limitate; subliniază faptul că prin îmbunătățirea organizării și furnizării serviciilor în conformitate cu principiile subsidiarității, se pot îmbunătăți atât calitatea, cât și rentabilitatea serviciilor medicale;

45. având în vedere previziunile privind creșterea costurilor asistenței medicale și ale îngrijirii pe termen lung, consideră că statele membre ar trebui să reflecteze asupra finanțării pe care o oferă și să țină seama de faptul că, datorită posibilității reducerii ofertei de servicii necalificate de îngrijire, ca urmare a tendinței de scădere a numărului membrilor familiei și a creșterii participării femeilor la piața forței de muncă, nevoia de îngrijire pe termen lung ar putea fi mai mare decât cea estimată;
46. subliniază necesitatea acordării unei atenții deosebite persoanelor ce au nevoie de îngrijiri medicale costisitoare sau de lungă durată, persoanelor și categoriilor de populație cu dificultăți de integrare, cum ar fi minoritățile etnice sau persoanele cu venituri scăzute, îngrijirii persoanelor ce suferă de afecțiuni cronice și dezvoltării unor structuri deschise pentru reabilitare, integrare socială și asistență acordată persoanelor cu handicap fizic sau psihic sau persoanelor în vârstă, pentru a evita astfel instituționalizarea acestora și a le permite să ducă o existență autonomă;
47. constată că finanțarea publică a asistenței medicale contribuie la protecția împotriva riscurilor financiare, independent de riscul personal pentru sănătate, și prin urmare sprijină egalitatea și securitatea socială în timp ce mecanismele de contribuție private implică o mutualizare limitată a riscurilor sau absența acestora și de obicei se bazează pe corelarea dintre plăți, riscul îmbolnăvirii și capacitatea de plată, dar, în același timp, garantează o finanțare durabilă, independent de schimbările demografice;
48. recunoaște importanța finanțării publice în realizarea obiectivului solidarității, precum și diversitatea nivelurilor de finanțare publică și privată a serviciilor medicale în statele membre; recomandă Comisiei să realizeze un studiu pentru a stabili nivelul și/sau gama de finanțare publică care îndeplinește obiectivul solidarității, atât pentru întregul sistem, cât și pentru domeniile de servicii specifice;
49. recunoaște popularitatea în creștere a soluțiilor bazate pe piață și a privatizării finanțării sistemelor de sănătate ca soluție universală pentru explozia costurilor, ineficiență și problemele de calitate ale serviciilor de îngrijire, în special în noile state membre; recunoaște dovezile din ce în ce mai numeroase conform cărora privatizarea funcțională a sistemelor de asigurări sociale și de sănătate, obținerea de profit și concurența între intermediarii financiari fac, de obicei, administrarea sistemelor de sănătate mai scumpă, în timp ce efectele benefice în termeni de reducere a costurilor, eficiență și calitate a serviciilor de îngrijire sunt îndoielnice; din acest motiv, recomandă ca statele membre cu un model unic de plată să păstreze modelul respectiv;
50. constată că sistemele de sănătate care sunt finanțate în mod predominant prin cotizațiile salariaților la fondul asigurărilor sociale pot beneficia de o lărgire a bazei de impozitare,

incluzând veniturile care nu intră în categoria câștigurilor salariale;

51. observă că, în sensul libertății de prestare a serviciilor și al dreptului asiguratului medical de a se decide în mod liber pentru un anumit doctor sau o anumită instituție, este inadmisibil ca statele membre să refuze rambursarea cetățenilor lor pentru orice tratament efectuat în străinătate, însă statele membre pot impune plafoane (fixe) individualizate pentru costurile generate și nu sunt obligate să-și ramburseze cetățenii pentru tratamente de care aceștia nu ar fi putut beneficia în țara lor;
52. invită statele membre să evite o abordare strict financiară atunci când adoptă reforme de politici cu obiectivul de a reelabora cadrul juridic care stă la baza sistemelor lor naționale de sănătate;
53. își exprimă convingerea profundă că punctul de plecare pentru orice reformă ar trebui să fie o analiză detaliată a sistemului de sănătate existent (și a finanțării acestuia) pentru identificarea punctelor slabe și a domeniilor problematice, însoțită de o înțelegere a factorilor contextuali care ar putea contribui la succesul reformei sau l-ar putea împiedica; se așteaptă ca statele membre să fie pe deplin conștiente de impactul considerabil al reformelor în domeniul sănătății asupra funcționării, capacității și eficienței sistemelor lor de sănătate, precum și de amenințările pe care măsurile de reformă insuficient sau neadecvat pregătite le pot aduce calității și disponibilității serviciilor de îngrijire medicală, stării de sănătate a cetățenilor și, prin urmare, capacității lor de angajare;
54. invită statele membre să ia în considerare gama întregă de funcții și politici de finanțare a sistemului de sănătate și să nu se concentreze doar pe mecanismele de contribuții; este convins de faptul că mărirea nivelului de contribuții din partea angajaților sau mărirea contribuției private a pacienților la costul serviciilor de îngrijire medicală sunt politici care se îndreaptă într-o direcție greșită și pot avea consecințe dezastruoase, având în vedere faptul că acestea limitează într-un mod inacceptabil accesul cetățenilor cu venituri mici la gama întregă de servicii de îngrijire medicală;
55. este convins de faptul că accesul cetățenilor cu venituri mici la servicii de îngrijire medicală de înaltă calitate ar trebui considerat o prioritate clară, foarte strâns legată de valorile europene de solidaritate și drepturi egale și că constituie o condiție pentru realizarea cu succes a obiectivului de la Lisabona de ocupare integrală a forței de muncă;
56. invită Comisia să ia în considerare aspectele drepturilor egale ale tuturor cetățenilor Uniunii Europene la sisteme de sănătate de înaltă calitate și să integreze garanțiile necesare împotriva discriminării cetățenilor în ceea ce privește finanțarea în revizuirea legislației comunitare anti-discriminare sau în orice alt instrument legislativ nou care se ocupă de problema accesului la servicii de îngrijire medicală;
57. recomandă ca statele membre să contribuie la eficiență și egalitate în sistemele lor de sănătate prin reducerea numărului de grupuri de riscuri sau – și mai bine – prin crearea unui grup unic de riscuri la nivel național, care poate facilita administrarea și coordonarea strategică în sistemul de sănătate;
58. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Comitetului pentru ocuparea forței de muncă, Comitetului pentru protecție socială,

guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și țărilor candidate.

EXPUNERE DE MOTIVE

Evoluții demografice

Tendențele demografice din Europa vor duce la o descreștere anticipată a populației, precum și la îmbătrânirea acesteia. Drept rezultat, populația va fi puțin mai redusă și semnificativ mai îmbătrânită în 2050. Acest lucru va fi generat de rate ale natalității care vor fi sub rata de înlocuire a populației și de o speranță mai mare de viață, care duce la inversarea piramidei vârstelor din cauza numărului tot mai mic de tineri a procentului tot mai mare al populației cu vârsta de peste 65 ani.

Rata medie a natalității din UE nu reflectă alegerea femeilor sau aspirațiile reale ale cetățenilor europeni privind întemeierea unei familii și, prin urmare, acestea pot fi legate și de dificultățile în privința armonizării muncii și a vieții de familie (lipsa infrastructurilor pentru îngrijirea copilului, a sprijinului social și economic pentru familii și a locurilor de muncă pentru femei), de mediul social care produce îngrijorări (locuri de muncă nesigure, locuințe costisitoare) și de teama de viitor (accesul târziu pe câmpul muncii al tinerilor și locuri de muncă nesigure).

Pentru a compensa schimbările din cadrul populației active prin imigrare, cererea necesară de 90-100 milioane de oameni va duce la o eterogenitate etnico-culturală și religioasă mai mare; aceste eforturi intense de stimulare a imigrației persoanelor cu înaltă calificare ar putea duce la un exod ridicat de inteligență din țările de proveniență, ceea ce poate avea un grav impact negativ asupra dezvoltării economice și sociale a țărilor respective.

Evoluții sociale

Raportorul consideră că se pot face progrese considerabile în cadrul procesului de transformare a statului social prin tranziția de la o abordare bazată pe cheltuieli sociale la una bazată pe investiții sociale.

Având în vedere strategia de la Lisabona și obiectivele privind ocuparea forței de muncă, recunoscute la nivelul UE, există nevoia de atragere și de a menține mai multe persoane în locuri de muncă de calitate, de creștere a ofertei de mână de lucru, de modernizare a sistemelor de protecție socială, de îmbunătățire a adaptabilității și a securității lucrătorilor și a întreprinderilor, precum și de sporire a investițiilor în capital uman printr-o mai bună educație și calificare.

Este recunoscut faptul că există o diversificare a formulelor de trai, observabilă printr-un număr mai mic de căsătorii, o rată mai ridicată a divorțurilor, amânarea tot mai mare a primei nașteri, toate acestea ducând la o completare a modelului încă predominant al căsătoriei prin alte forme de trai în comun.

Raportorul înțelege faptul că un comportament individualist în creștere schimbă loialitatea oamenilor față de instituțiile sociale, cum ar fi sistemele de securitate socială și va forța dezbateră privind redefinirea solidarității și a echilibrului social.

Evoluții financiare

Se așteaptă ca, în baza politicilor actuale, îmbătrânirea populației să conducă la creșterea cheltuielilor publice în majoritatea statelor membre până în 2050, în special pentru pensii, asistență medicală și îngrijire pe termen lung. Eventualele economii de compensare în ceea ce privește cheltuielile publice pentru educație sunt probabil limitate datorită investițiilor tot mai mari pentru formare continuă.

Raportorul recunoaște faptul că impozitarea a fost influențată de evoluțiile structurale și de provocările tot mai mari, cum ar fi concurența globală în creștere sau mobilitatea tot mai mare a factorilor de producție; subliniază, prin urmare, necesitatea luării în discuție a unor baze de impozitare alternative temeinice.

Evoluții economice

În prezent lumea este caracterizată de globalizare, și anume de accelerarea comerțului deschis și de progresul tehnologic rapid, ceea ce duce la presiuni concurențiale intense, forțând companiile să fie mai flexibile pentru a asigura extinderea pieței. Estimările arată că rata potențială medie anuală de creștere a PIB va scădea în următoarele decenii.

Sursele de creștere economică se vor modifica în viitor: ocuparea forței de muncă va contribui pozitiv la creșterea până în 2010, iar după 2030 această contribuție va deveni semnificativ negativă, în timp ce productivitatea muncii va deveni dominantă și uneori singura sursă pentru creștere. Astfel, pentru păstrarea unui nivel mai ridicat de productivitate, va fi necesar să se investească mai mult în cercetare și dezvoltare.

Structura schimbată de vârstă a forței de muncă ar putea afecta compoziția consumului și cererea internă, implicând eventual realocări între sectoare, ceea ce va necesita o creștere a mobilității forței de lucru, în vederea evitării dereglărilor pieței cu o rată și mai scăzută a ocupării forței de muncă.

Evoluții pe piața forței de muncă

Globalizarea va duce la schimbări structurale industriale și regionale, precum și la schimbarea modelelor și a nivelurilor de ocupare a forței de muncă, rezultând politici ce au drept obiectiv o flexisecuritate mai mare; raportorul subliniază faptul că provocarea esențială este atingerea unei flexibilități economice cu o protecție socială mai bună, pentru a crea un mediu capabil să utilizeze la maxim oportunitățile; subliniază de asemenea nevoia unei forțe de muncă competentă și adaptabilă, combinând astfel politicile active privind piața muncii și investițiile în formare continuă în scopul îmbunătățirii posibilității de angajare.

Acest lucru înseamnă consolidarea educației și a formării în special pentru cei mai puțin calificați.

Piața muncii este cheia pentru o ajustare de succes a politicilor, dat fiind faptul că rezultatele economice ale unei țări determină până la urmă capacitatea sa de susținere a unei bunăstări de înaltă calitate.

Cu o imigrare constantă, forța de muncă va scădea de la 227 milioane de persoane în 2005 la 183 milioane de persoane în 2050; rata de ocupare a forței de muncă va atinge nivelul de 70% în 2020, în principal datorită ratei de ocupare a femeilor, rezultând în primul rând din

pensionarea femeilor mai vârstnice, acolo unde rata de ocupare a forței de muncă era scăzută; numărul total al persoanelor încadrate în câmpul muncii va crește cu 20 milioane până în 2017, dar apoi se va micșora cu 30 milioane până în 2050.

Acest lucru va duce de asemenea la procente mai reduse de șomeri, iar cheltuielile legate de ajutorul de șomaj vor scădea astfel cu aproximativ 0,6 puncte procentuale din PIB în 2050. Această descreștere este foarte modestă și relativ redusă pentru a compensa cheltuielile mai mari din alte sectoare.

Scăderea numărului persoanelor din câmpul muncii va duce la o scădere a numărului total de ore lucrate. Pentru a compensa această evoluție este nevoie de mărirea numărului total de ore lucrate al celorlalți lucrători sau de reducerea numărului persoanelor care lucrează cu fracțiuni de normă.

Rate mai mari ale ocupării forței de muncă depind în mare măsură de activarea tuturor categoriilor care se confruntă cu discriminarea pe piața muncii. Din acest punct de vedere, este nevoie de reconcilierea rolului economic al femeilor într-o manieră echitabilă și eficientă, precum și de schimbări în ceea ce privește furnizarea serviciilor de gospodărie de bază, cum ar fi îngrijirea copiilor, pentru a le permite femeilor să-și armonizeze munca cu viața de familie.

Este, de asemenea, important să existe suficiente oportunități de muncă pentru persoanele în vârstă cu calificări corespunzătoare. Prin urmare, trebuie abordată discriminarea pe criterii de vârstă, promovată formarea continuă și asigurate modele flexibile de pensionare și condiții de muncă fără riscuri pentru sănătate.

Raportorul consideră că statele membre trebuie să utilizeze aceste evoluții drept posibilități de continuare a reformelor structurale.

Evoluții în ceea ce privește vârsta

Îmbătrânirea populației va face presiuni mai mari asupra cheltuielilor publice și anumitor categorii de venituri fiscale, iar în același timp globalizarea va cauza tot mai multe dificultăți în colectarea impozitelor de la bazele de impozitare mobile.

Creșterea estimată a speranței de viață va rezulta în mare parte din rata mai scăzută a mortalității la vârste înaintate, ceea ce va duce la schimbări în privința relației dintre durata pensionării și a muncii.

Raportorul este convins că una dintre provocările cheie va fi aceea de a elabora politici și reforme ale pieței muncii în cadrul sistemelor de impozitare și de beneficii, cu scopul de a spori oferta de forță de muncă, precum și noi reforme ale statului social care să garanteze viabilitatea pe termen lung a finanțelor publice confruntate cu îmbătrânirea populației.

Pensiile

Evoluțiile demografice vor duce la o creștere a cheltuielilor publice pentru pensii în toate statele membre. Această creștere poate fi redusă printr-o transformare parțială a sistemelor publice de pensii pentru limită de vârstă în sisteme de fonduri private, însă o concentrare mai

puternică pe fondurile de pensii private poate da naștere unor noi provocări și forme de risc, precum și necesității de reglementare corespunzătoare a fondurilor de pensii private.

Deși în grade diferite, în statele membre, regimurile de pensii sunt sisteme dezvoltate istoric pe baza modelului în care bărbatul întreține familia, adică sunt strâns legate de ideea de familie.

Trebuie acordată atenție unei restructurări a sistemelor de pensii tradiționale, care se bazează pe evaluări ale riscurilor sistematice și pe estimarea unui parcurs tipic, standard de viață, având în vedere faptul că parcursul de viață standard estimat se modifică rapid și că așa numitele „biografii fragmentate” vor deveni din ce în ce mai răspândite, provocând noul risc social al sporirii imprevizibilității pentru mulți indivizi și pentru categoriile vulnerabile în special, mai ales pentru imigranți, lucrătorii cu o calificare redusă și pentru părinții singuri. Biografiile nesigure de muncă influențează în mod semnificativ drepturile de pensie, iar întreruperile profesionale sunt, în cazul majorității profesiilor, dezavantajoase pentru carieră și nivelul salariului.

Femeile sunt cele care, în mod predominant, au grijă de copii, în mod voluntar sau involuntar, sub presiunea atitudinilor culturale sau a normelor sociale sau din cauza calității precare a facilităților de îngrijire a copiilor sau a lipsei acestora. Acest factor este dat de natura condițiilor pentru concediul de maternitate în multe dintre statele membre, care stipulează că femeile trebuie să-și întrerupă lucrul. Raportorul subliniază necesitatea compensării femeilor pentru pierderi în ceea ce privește cariera, oferindu-le o posibilitate reală de a alege să aibă copii fără a se teme de eventuale dezavantaje financiare.

Evoluții în domeniul asistenței medicale

Vârsta în sine nu este un factor cauzator pentru cheltuielile din domeniul sănătății, însă o populație îmbătrânită va exercita presiune pentru cheltuieli publice mai mari, iar cheltuielile sectorului public vor crește astfel cu 1,5-2 puncte procentuale din PIB în majoritatea statelor membre până în 2050.

Îmbătrânirea populației va avea un impact puternic în ceea ce privește îngrijirile pe termen lung, impact cauzat în principal de creșterea numărului de persoane în vârstă și de creșterea nevoii pentru îngrijiri pe termen lung, ceea ce va duce la o creștere cu 0,5-1 puncte procentuale din PIB.

În plus, vor fi disponibile mai puține servicii necalificate de îngrijiri în cadrul gospodăriilor, din cauza tendinței de micșorare a familiilor și a creșterii participării femeilor pe piața muncii, creșterea îngrijirilor pe termen lung putând astfel fi mai mare decât cea estimată, datorită nevoii de servicii calificate de îngrijire.

Data fiind populația îmbătrânită, asigurarea serviciilor asistență medicală pentru toți va spori costurile serviciilor furnizate, ceea ce, având în vedere că majorarea contribuțiilor nu este o opțiune viabilă, va accelera tendința de reducere a cantității de servicii finanțate public la un nucleu minim de servicii esențiale, ducând la o dezbatere infinită privind extinderea acestui nucleu. Persoanele care au posibilitatea de a se retrage din fondurile de solidaritate, ar putea părăsi sistemele publice de sănătate pentru a beneficia de servicii private de sănătate de calitate mai bună, ceea ce va exercita presiuni suplimentare asupra finanțării serviciilor

publice de sănătate, rezultând mai puține servicii și de calitate inferioară, fapt care va duce la scăderea încrederii în sistemul public de sănătate și va face presiuni asupra principiului solidarității.

Considerații principale ale raportorului

Presiunile demografice cauzate de îmbătrânire, precum și structurile tot mai diverse ale populației, combinate cu realitățile fiscale stringente, vor forța statele membre să reconsidere elementele sistemelor de securitate tradiționale, cum ar fi sistemele de pensii, programele în domeniul pieței forței de muncă și politicile din domeniul sănătății și educației.

Soluțiile posibile de atenuare a acestor evoluții sunt rate mai mari de participare a forței de muncă, în special pentru femeile din grupurile de vârstă 55 – 65 de ani, ale căror rate de ocupare a forței de muncă sunt semnificativ mai mici în prezent. Acest lucru presupune posibilități corespunzătoare de armonizare a muncii cu viața de familie pentru femei, în special unități de îngrijire a copiilor și unități de învățământ cu program prelungit, precum și îmbunătățirea oportunităților și condițiilor de muncă pentru persoanele cu handicap și eforturi concentrate pentru abordarea problemei excluderii sociale. Pentru a răspunde acestor probleme este necesară punerea în aplicare a Agendei de la Lisabona, cu axare pe aducerea oamenilor în câmpul muncii, asigurându-le remunerare decentă și alte stimulente pentru munca depusă.

Asigurarea unor servicii de asistență medicală durabile și corespunzătoare, precum și a unor venituri din pensii pentru populația statelor membre în următoarele decenii este o sarcină ce necesită măsuri la toate nivelurile sociale, guvernamentale, ale întreprinderilor și ale gospodăriilor.

10.9.2008

AVIZ AL COMISIEI PENTRU DREPTURILE FEMEII ȘI EGALITATEA ÎN GEN

destinat Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

privind viitorul sistemelor de asigurare socială și de pensii: finanțarea acestora și tendința de individualizare
(2007/2290(INI))

Raportoare pentru aviz (*): Astrid Lulling

(*) Comisia asociată – articolul 47 din Regulamentul de procedură

SUGESTII

Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen recomandă Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene și în special articolul 141 din acesta,
 - având în vedere foaia de parcurs pentru egalitatea de gen 2006-2010,
 - având în vedere hotărârile Curții de Justiție a Comunităților Europene, în special hotărârea C-262/88 ¹,
 - având în vedere Convenția ONU, obligatorie din punct de vedere juridic, privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW 1979), în special articolul 11 alineatul (1) literele (d) și (e) și articolul 11 alineatul (2) litera (c),
- A. întrucât obiectivele Strategiei de la Lisabona în materie de angajare a femeilor, a tinerilor și a persoanelor în vârstă, precum și obiectivele de la Barcelona în materie de servicii de îngrijire a copiilor sunt esențiale pentru viabilitatea sistemelor de pensii,
- B. întrucât Obiectivele ONU de dezvoltare ale mileniului din 2000, în special obiectivul 3,

¹ Hotărârea din 17 mai 1990 în cauza Barber, Culegere 1990, p.I-1889.

presupun egalitatea de gen;

- C. întrucât situația ocupării forței de muncă din Europa nu corespunde strategiei de la Lisabona, al cărei scop este crearea unui număr mai mare de locuri de muncă și de mai bună calitate, precum și ocuparea integrală a forței de muncă și integrarea socială, în special a femeilor;
- D. întrucât dimensiunea de gen și cea privind relațiile dintre generații crește riscul unei poziții mai slabe pe piața muncii, deoarece femeile, alături de lucrătorii în vârstă și cei tineri, care au încheiat contracte nestandard, au mai puține șanse de a-și îmbunătăți poziția pe piața muncii;
- E. întrucât, în general, cariera femeilor are tendința de a fi mai fragmentată și cu o evoluție salarială lentă, în timp ce bărbații tind să aibă un parcurs profesional mai puțin fragmentat, cu o evoluție salarială mai constantă, ceea ce presupune o discrepanță între cotizațiile lor la sistemul de pensii și un risc crescut de sărăcie pentru femei, care, în plus, reprezintă un risc pe termen lung, dată fiind speranța de viață mai lungă a acestora,
 1. consideră că egalitatea dintre bărbați și femei trebuie să figureze printre obiectivele reformelor sistemelor de asigurări sociale și de pensii, dar subliniază că inegalitățile din domeniu sunt, în special, inegalități indirecte, care sunt o consecință a disparităților care persistă pe piața muncii la nivelul salariilor, al perspectivelor în carieră, și al distribuirii inegale a responsabilităților familiale și domestice, și care, prin urmare, nu pot fi remediate decât prin luarea unor măsuri mai globale;
 2. insistă, prin urmare, asupra necesității unor politici active de ocupare a forței de muncă pentru femei, tineri și persoane în vârstă, pentru a valoriza în mod corespunzător forța de muncă și posibilitatea creării unor întreprinderi, precum și pentru a asigura, pe baza cotizațiilor la sistemele de pensii, dreptul acestora la o pensie decentă;
 3. reamintește că, în temeiul articolului 141 din Tratatul CE, pot fi adoptate măsuri pozitive pentru a atinge obiectivul egalității salariale și pentru a se asigura că jurisprudența comunitară consideră cotizațiile sociale drept un element salarial;
 4. solicită Comisiei să intensifice cercetările și studiile referitoare la impactul individualizării drepturilor sociale asupra egalității de tratament a femeilor și bărbaților;
 5. invită guvernele, partenerii sociali și reprezentanții organizațiilor de femei să acorde o atenție deosebită efectelor posibile sau reale ale reformelor sistemelor de pensii asupra egalității dintre bărbați și femei și să se asigure că, în caz de nevoie, sunt luate măsuri de rectificare pentru a garanta egalitatea de tratament;
 6. solicită Comisiei și statelor membre să ia de urgență măsuri prin care să interzică discriminarea directă în cadrul sistemelor de pensii ocupaționale, inclusiv practica conform căreia nivelul plăților și al cotizațiilor se bazează pe factori actuariali care diferă în funcție de gen;
 7. consideră că, ținând cont de diferențele dintre sistemele respective ale statelor membre, elementele corective următoare pot constitui elemente de protecție sau de încurajare a

egalității dintre bărbați și femei în cadrul reformelor sistemelor de pensii:

- recunoașterea perioadelor dedicate concilierii vieții profesionale cu viața de familie, precum concediile de maternitate, concediile parentale, perioadele dedicate unui părinte dependent, responsabilitățile legate de educație, de formarea profesională și de formarea continuă, de exemplu prin prelungirea perioadelor de asigurare obligatorie pentru a completa perioadele de afiliere necesare garantării dreptului la pensie;
 - partajul drepturilor la pensie în caz de divorț („pension splitting”)¹;
 - menținerea sau crearea drepturilor derivate pentru soțul supraviețuitor sub forma unei pensii de urmaș, în special pentru soții care și-au redus sau încetat activitatea profesională pentru a-și asuma responsabilitățile familiale și domestice;
 - posibilitățile de acordare a unei pensii minime în ciuda unei afiliere discontinue sau bazate pe salarii mici;
 - indexarea pensiilor pe baza indicilor de prețuri și de salarii pentru a asigura menținerea puterii de cumpărare;
 - introducerea unor sisteme care permit persoanelor să se pensioneze progresiv și în mod voluntar, continuând să lucreze cu jumătate de normă după atingerea vârstei de pensionare;
8. reamintește rezoluția sa din 21 februarie 1997 privind situația soților care ajută lucrători independenți² în care solicita, printre altele, să se garanteze o afiliere individuală obligatorie a soțului însoțitor la asigurarea de pensie;
9. reamintește rezoluția sa din 12 martie 2008 privind situația femeilor din zonele rurale ale UE³, invitând încă o dată Comisia să prezinte o versiune revizuită a Directivei 86/613/CEE⁴ până la sfârșitul anului 2008, care să prevadă drepturi sociale și la pensie independente pentru femeile care ajută în exploatațiile agricole.
10. invită Comisia să urmărească îndeaproape reformele din sistemul de asigurări sociale și de pensii din statele membre, comparând impactul pe care acestea l-au avut până în prezent asupra ocupării forței de muncă în rândul femeilor și punând accentul pe cele mai bune practici la care s-a ajuns, în special în ceea ce privește reducerea discriminării pe criterii de gen în materie de remunerare și reconcilierea responsabilităților profesionale și familiale.

¹ Rezoluția din 21 ianuarie 1994 privind partajul drepturilor la pensie pentru femeile divorțate sau separate de soțul lor în statele membre ale Comunității (JO C 44 din 14.2.1994, p. 218).

² JO C 85 din 17.3.1997, p. 186.

³ Texte adoptate, P6_TA(2008)0094.

⁴ Directiva Consiliului 86/613/CEE din 11 decembrie 1986 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară activități independente, inclusiv agricole, precum și protecția maternității (JO L 359, 19.12.1986, p.56)

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	9.9.2008
Rezultatul votului final	+: 17 -: 0 0: 4
Membri titulari prezenți la votul final	Edit Bauer, Emine Bozkurt, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Zita Gurmai, Anneli Jäätteenmäki, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Urszula Krupa, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Zita Pleštinská, Teresa Riera Madurell, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
Membri supleanți prezenți la votul final	Gabriela Crețu, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Mary Honeyball, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Maria Petre

11.9.2008

AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI ECONOMICE ȘI MONETARE

destinat Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

referitor la viitorul sistemelor de asigurări sociale și de pensii: finanțarea lor și tendința spre individualizare
(2007/2290(INI))

Raportoare: Ieke van den Burg

SUGESTII

Comisia pentru afaceri economice și monetare recomandă Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. subliniază faptul că statele membre trebuie să se concentreze asupra obiectivelor pe termen mediu și lung ale Pactul de stabilitate și dezvoltare (PSD) și să asigure durabilitatea finanțelor publice pentru a face față presiunii crescânde a unei populații în curs de îmbătrânire; ia notă de faptul că, la 5 aprilie 2008, Consiliul a concluzionat că, în ceea ce privește cheltuielile sociale, ar trebui să se acorde o atenție specială realizărilor și rezultatelor, și nu volumului de cheltuieli; recomandă Consiliului să reflecteze la noi îmbunătățiri ale PSC, permițând, de exemplu, ca investițiile care au obiective pe termen mai lung să fie contabilizate pe o perioadă mai lungă de timp;
2. subliniază că statele membre ar trebui să-și conceapă politicile finanțelor publice în mod durabil printr-o partajare justă a sarcinii fiscale între angajați, consumatori, afaceri și veniturile din capital și între generații;
3. ia act de faptul că un sistem durabil de pensii trebuie să se adapteze la provocările demografice și economice și subliniază că - cu condiția existenței unei largi disponibilități - o structură bazată pe trei piloni reprezintă o opțiune echilibrată; sugerează ca pensiile legale (primul pilon) să fie însoțite de sistemele de pensii profesionale finanțate colectiv (al doilea pilon) și de produse suplimentare din al treilea pilon; subliniază valoarea sistemelor de pensii finanțate colectiv care combină solidaritatea cu o rentabilitate deseori ridicată ca urmare a unor strategii de investiții de anvergură, pe termen lung și prudente, dar deseori profitabile; invită Comisia să își asume pregătirea unui cadru de reglementare și de supraveghere adecvat și fezabil pentru produsele paneuropene de pensii; subliniază că o piață internă a pensiilor profesionale și din al treilea pilon ar permite cetățenilor să

beneficieze de drepturi transferabile la pensii profesionale, ar stimula concurența și ar reduce costul economiilor pentru pensie;

4. reamintește rezoluția sa privind politica serviciilor financiare (2005-2010) - Cartea Albă din 11 iulie 2007 ¹ și subliniază importanța dezvoltării unei piețe europene transparente și flexibile a asigurărilor sociale și a pensiilor, prin reducerea barierelor fiscale și a obstacolelor în calea transferabilității drepturilor de pensie dintr-un stat membru în altul; consideră că crearea unei piețe interne a pensiilor necesită un cadru european de reglementare a produselor de pensii;
5. îndeamnă Comisia să revizuiască de urgență Directiva 2003/41/CE, pentru a asigura instituțiilor un sistem adecvat și solid de solvabilitate pentru plata pensiilor profesionale pentru vechime în muncă, pe baza consilierii oferite de Comitetul european al controlorilor de asigurări și de pensii profesionale și a unei evaluări de impact detaliate, examinând problemele legate de asigurarea unor condiții echitabile de concurență generate de diferențele de calcul și cele dintre prezumțiile utilizate pentru măsurarea datoriilor, subliniază faptul că un astfel de sistem ar putea fi bazat pe extinderea anumitor aspecte ale Solvabilitate II la fondurile de pensii, ținând seama de elementele specifice instituțiilor în cauză, cum ar fi faptul că sistemele de pensii pe care le gestionează sunt sisteme pe termen lung, precum și tipul de acoperire a riscurilor sau de garanții oferite de fondurile de pensii; consideră că un astfel de sistem special de solvabilitate ar genera stabilitate financiară și ar preveni un arbitraj reglementar;
6. reamintește că Curtea de Justiție s-a pronunțat împotriva obstacolelor în calea scutiilor de impozite pentru contribuțiile transfrontaliere la sisteme de pensii; subliniază că facilitățile fiscale constituie cele mai bune stimulente pentru economiile pe termen lung și că s-ar putea să fie nevoie să fie eliminate toate obstacolele din calea contribuțiilor transfrontaliere la sisteme de pensii;
7. constată tendința actuală de tranziție de la sisteme de pensii cu beneficii definite către sisteme de pensii cu contribuții definite și este preocupat de scăderea constatată a contribuțiilor angajatorilor, care însoțește această tendință; subliniază nevoia unor niveluri consolidate de participare și contribuții ale angajaților la sistemele actuale de pensii, pentru a asigura cetățenilor un venit adecvat din pensii și subliniază nevoia unor contribuții adecvate constante din partea angajatorilor, în special în sistemele de pensii cu contribuții definite; este preocupat de faptul că revizuirea prevăzută de norma IAS 19, care ar putea în special să elimine metoda așa-numită de coridor, ar putea aduce schimbări importante regimurilor de pensie, care trebuie evaluate cu minuțiozitate, în special eventualele efecte negative asupra atractivității regimurilor cu contribuții definite;
8. subliniază că finanțarea bazată pe solidaritate este un element crucial pentru sistemele de asistență medicală ale statelor membre; subliniază că consolidarea drepturilor de acces la servicii transfrontaliere de asistență medicală nu trebuie să submineze această solidaritate și trebuie să țină seama de structura și elementele specifice ale sistemelor naționale de finanțare a asistenței medicale pentru a asigura accesul durabil, egal și universal la asistență medicală.

¹ Texte adoptate, P6_TA(2007)0338.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	9.9.2008
Rezultatul votului final	+: 37 -: 1 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Mariela Velichkova Baeva, Paolo Bartolozzi, Zsolt László Becsey, Pervenche Berès, Sebastian Valentin Bodu, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Manuel António dos Santos, Christian Ehler, Elisa Ferreira, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Robert Goebbels, Donata Gottardi, Gunnar Hökmark, Karsten Friedrich Hoppenstedt, Othmar Karas, Christoph Konrad, Guntars Krasts, Kurt Joachim Lauk, Andrea Losco, Astrid Lulling, Gay Mitchell, Sirpa Pietikäinen, John Purvis, Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Heide Rühle, Eoin Ryan, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Peter Skinner, Ieke van den Burg
Membri supleanți prezenți la votul final	Harald Ettl, Piiia-Noora Kauppi, Vladimír Maňka, Bilyana Ilieva Raeva, Margaritis Schinas

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	7.10.2008
Rezultatul votului final	+ : 36 - : 2 0 : 1
Membri titulari prezenți la votul final	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnoch, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Proinsias De Rossa, Harlem Désir, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Roger Helmer, Stephen Hughes, Karin Jöns, Ona Juknevičienė, Raymond Langendries, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Maria Matsouka, Elisabeth Morin, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Óry, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Rovana Plumb, Bilyana Ilieva Raeva, José Albino Silva Peneda, Jean Spautz, Gabriele Stauner, Ewa Tomaszewska, Anne Van Lancker
Membri supleanți prezenți la votul final	Françoise Castex, Petru Filip, Richard Howitt, Jamila Madeira, Csaba Sógor